

Μάριος Π. Μπέζος: Γιώργος Δουατζής, «ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΕΣ – Σημειώσεις ημερολογίου», Εκδόσεις Κάκτος 2021

📄 Μάριος Μπέζος - 🕒 30 Οκτωβρίου 2021 - 📁 Βιβλιοπαρουσιάσεις / ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

Το τριακοστό πρώτο βιβλίο του ποιητή, συγγραφέα και δημοσιογράφου Γιώργου Δουατζή (*1948) έρχεται στο φως της δημοσιότητας μέσα στην ύφεση του πολύμηνου εγκλεισμού μας λόγω πανδημίας και ανοίγει τους πνευμονές μας με την σκέψη του. Με περισή μετριοφροσύνη ο δημιουργός του βιβλίου του δίνει τον σεμνό τίτλο «Χρονογραφίες» κυριολεκτώντας. Πρόκειται για ημερολογιακές σημειώσεις διά μέσου των καιρών που καταχωρίστηκαν χειρόγραφα, έντυπα κι ηλεκτρονικά.

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται κι ο επεξηγηματικός υπότιτλος «Σημειώσεις ημερολογίου». Είναι ένα σημειωματάριο που υπερβαίνει το ημερολόγιο μιας και προσπερνά τις χρονολογίες καταγραφής τους ως επουσίωδη στοιχεία.

Πρόκειται για ένα φιλοσοφικό σημειωματάριο με βαθυστόχαστες σκέψεις κι εύστοχους συλλογισμούς του πολύπειρου δημοσιολόγου – κι όχι απλώς δημοσιογράφου – Γιώργου Δουατζή που δεκαετίες ολάκερες θήτευσε στον Τύπο, ηλεκτρονικό και μη, σε ηγετικές θέσεις ευθύνης.

Με την προ ετών εθελουσία μετακίνησή του από την ενεργό δημοσιότητα στην ανενεργό ιδιότητα έδραξε την πολύτιμη ευκαιρία του αναστοχασμού του νοήματος της ζωής από απόσταση για μια μεταφυσική θεώρηση της ανθρώπινης φύσης με υπαρξιακό ενδιαφέρον και αυτοκριτικό πνεύμα. Χωρίς πομπώδες ύφος και με την απλότητα της αμεσότητας όσο και του αυθορμητισμού κατέγραφε σημειώματα ποικίλα.

Χωρίς να το επιδιώκει ανακάλυψε κάποτε ότι είχε στα χέρια του ένα μωσαϊκό απείκασμα των ανθρωπίνων πραγμάτων. Τα σημειώματά του ήταν εικονίδια ενός «παζλ» όπως λέμε ή καλύτερα οι ψηφίδες ενός ψηφιδωτού που εξεικόνιζε την φύση μας, εσωτερική – ψυχική και εξωτερική – συμπαντική. Θεός, άνθρωπος, κόσμος, τέχνη, δημιουργία, ποίηση, έρωτας, θάνατος, κοινωνία, ανάγνωση, κριτική κ.ά. είναι μερικά από τα θέματα που αντανακλώνται στα ψηφιδωτά σημειώματά του.

Συνηπής με τον εαυτό του και το έργο της ζωής του ο Γιώργος Δουατζής δημοσιοποίησε όλα αυτά, δηλαδή τα δημοσίευσε, τα κοινολόγησε σε όλους εμάς τους αποδέκτες του λόγου του, που γίναμε και πομποί της σκέψης του. Ο έμπειρος δημόσιος άνδρας του λόγου (δημοσιολόγος) δώρισε στο κοινό του –αναγνωστικό, τηλεοπτικό και ραδιοφωνικό, τώσων δεκαετιών– τις μύχιες σκέψεις του αυθόρμητα κι ειλικρινά. Έτσι γεννήθηκαν οι «Χρονογραφίες. Σημειώσεις ημερολογίου» του Γιώργου Δουατζή.

Προς αναγνωστική μας διευκόλυνση ταξινομήσε τους στοχασμούς του σε είκοσι τέσσερις θεματικές ενότητες, όσα και τα γράμματα του ελληνικού αλφαβήτου (τυχαία;). Καθεμιά τιτλοφορήθηκε κατάλληλα και μάλιστα υποτιτλίστηκε εύστοχα προς διασάφηση. Στίχοι από ποιήματα του συγγραφέα έστεισαν ως προμετωπίδα (μότο) καθεμιά ενότητα ή κεφάλαιο του βιβλίου.

Ένας τόμος 260 σελίδων ιδιαίτερα περιποιημένος και με καλαίσθητη εμφάνιση κοσμήει την βιβλιοθήκη κάθε φιλαναγνώστη. Επιπλέον ο τρόπος γραφής και η κατανομή της ύλης κάνει το βιβλίο ένα εύαρεστο ανάγνωσμα καθενός μας «εν πορεία» (μέσα σε ένα από τα ΜΜΜ) ή «εν στάσει» (στον προθάλαμο αναμονής μιας υπηρεσίας) κι ακόμα «εν κλίσει» στο ανάκλιτρο των διακοπών.

Η καλύτερη παρουσίαση ενός βιβλίου είναι η ανάγνωσή του. Κάθε βιβλιοκρισία είναι και μια προτροπή σε ανάγνωση. Ακόμα κι η αρνητική βιβλιοπαρουσίαση δίνει το ερέθισμα για να εντρυφήσεις στο κρινόμενο πόνημα από περιέργεια ή ενδιαφέρον. Θα υποκύψουμε όμως στον πειρασμό να σταχυολογήσουμε μερικά ερεθιστικά σημεία του βιβλίου.

«Ο Θεός. Ο σωτηλός αποδέκτης» (κεφάλαιο 11, σελ. 99-104) κυριολεκτείται από τον συγγραφέα που είναι ο ομιλητικός αποστολέας των σκέψεων τις οποίες μας εκμυστηρεύεται. «Το δεν πιστεύω δεν συνιστά απαραίτητα ένα είδος πίστης. Το ερώτημα παραμένει ανοιχτό. Αν είχε τεκμηριωθεί η ύπαρξη του Θεού, δεν θα παρέμενε αναπάντητο το ερώτημα» (σ. 99).

Η ανοικτότητα είναι που μετρά πιο πολύ από κάθε απάντηση! Ρεαλιστής ο συγγραφέας μα όχι κυνικός επισημαίνει: «Αν θέλεις να σκοτώσεις τον Θεό, εξαφάνισε τους ανθρώπους» (σ. 100). Συνεχίζει έντιμα κι ειλικρινά: «Αν πίστευα ότι οι θρησκείες θα μπορούσαν να διασώσουν την αξιοπρέπεια του πολίτη, θα ήμουν θρησκευόμενος» (σ. 103).

Καταλήγει εξομολογητικά: «Ζηλεύω όσους πιστεύουν και ακολουθούν μια θρησκεία ... σέβομαι τις απόψεις τους, αλλά δεν τις αποδέχομαι» (σ. 104). Παρόμοια δήλωση μπορεί να κάνει κάθε αναγνώστης του βιβλίου έναντι του συγγραφέα του παίρνοντας την άδεια της ισηγορίας.

Το βιβλίο δίνει τροφή για σκέψη. Θα μπορούσε να το παρομοιάσεις με συμπλήρωμα διατροφής του ανθρωπίνου πνεύματος και του κριτικού στοχασμού. Οι θεωρήσεις του συγγραφέα είναι αναθεωρήσεις του συμβατικού λόγου.

Μετά την ανάγνωσή του δεν μένει έτσι όπως ήσουν προτού να το διαβάσεις. Κι αυτό από μόνο του αρκεί για την πάρα πολύ θετική αξιολόγηση του βιβλίου.

* Ο Μάριος Μπέζος είναι Πανεπιστημιακός δάσκαλος φιλοσοφίας (ΕΚΠΑ)